

**UCHWAŁA NR XII/56/2025
RADY POWIATU ŁOSICKIEGO**

z dnia 22 stycznia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Łosickim na lata
2025 - 2027**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 107 ze zm.) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.) Rada Powiatu Łosickiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Łosickim na lata 2025-2027” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Łosickiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady
Powiatu

Paweł Czmocho

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE ŁOSICKIM
NA LATA 2025-2027**

Łosice, 2025

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Charakterystyka powiatu	5
III. Charakterystyka i analiza rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie łosickim	6
IV. Diagnoza systemu pieczy zastępczej w powiecie łosickim	8
1. Zagrożenia dla dziecka i rodziny	8
2. Rodzinna piecza zastępcza	14
V. Analiza SWOT obszaru wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	26
VI. Cele programu i sposób ich realizacji	27
1. Cel główny	27
2. Cele szczegółowe	27
3. Limit rodzin zastępczych zawodowych	29
4. Źródła finansowania zadań programu	30
5. Realizatorzy celów programu	30
6. Beneficjenci programu	31
7. Sposób monitorowania programu	31
VII. Załączniki	32

I. WSTĘP

Rodzina jest fundamentem społeczeństwa i miejscem, w którym dziecko uczy się podstawowych wartości, zaufania, miłości i odpowiedzialności. Niestety, zdarzają się sytuacje, w których biologiczni rodzice z różnych przyczyn nie są w stanie zapewnić dziecku odpowiednich warunków do rozwoju. W takich przypadkach niezwykle ważną rolę odgrywa rodzina zastępcza, która tworzy bezpieczne i wspierające środowisko dla dziecka, oferując mu opiekę i stabilizację, kiedy tej najbardziej potrzebuje. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej jest zawsze traktowane jako rozwiązanie ostateczne, podejmowane w sytuacji, gdy wszystkie inne formy wsparcia dla rodziny biologicznej zawiodły lub są niewystarczające. Decyzja o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej jest aktem odpowiedzialności społecznej, mającym na celu ochronę dziecka przed dalszymi zaniedbaniami, przemocą czy niekorzystnymi warunkami wychowawczymi. Właściwe sprawowanie władzy rodzicielskiej przez opiekunów zastępczych opiera się na zapewnieniu dziecku warunków do pełnego rozwoju emocjonalnego, intelektualnego i społecznego. Rodziny zastępcze, oprócz zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych, takich jak dach nad głową czy jedzenie, są odpowiedzialne za wsparcie dziecka w pokonywaniu trudności, nauce odpowiedzialności oraz przygotowaniu go do samodzielnego i świadomego życia. Piecza zastępcza zmierza do umożliwienia dziecku normalnego życia w społeczeństwie, często poprzez odbudowę jego poczucia własnej wartości i zaufania do innych ludzi. W długoterminowej perspektywie, jej celem jest przygotowanie młodego człowieka do podejmowania wyzwań, samodzielnego radzenia sobie z trudnościami i odpowiedzialnego podejmowania decyzji. Działania w ramach pieczy zastępczej powinny zawsze zmierzać do zapewnienia dziecku możliwie najlepszych warunków rozwoju oraz stworzenia środowiska, które pozwoli mu nawiązać trwałe i pozytywne relacje z ludźmi. Ważnym elementem jest również wspieranie dzieci w odkrywaniu i rozwijaniu ich talentów oraz zainteresowań, co stanowi nieodzowny fundament przygotowania ich do dorosłego, odpowiedzialnego życia.

Zagadnienie pieczy zastępczej uregulowane jest w sposób kompleksowy w jednym akcie prawnym – ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2024, poz. 177 ze zm.).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 2 ustawy, *system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców*. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Niniejszy program został opracowany na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, która nakłada na samorząd powiatowy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Omówione zostaną w nim kluczowe założenia, cele oraz narzędzia wsparcia mające na celu rozwój i doskonalenie systemu pieczy zastępczej. Wyrażamy głębokie przekonanie, że wspólne działania służb społecznych, rodzin zastępczych oraz społeczności lokalnych pozwolą na skuteczne wspieranie dzieci i młodzieży w ich drodze ku lepszej przyszłości.

Obowiązująca ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje kierunek działań podejmowanych przez powiat w celu zorganizowania na jego terenie prawidłowo funkcjonującego i efektywnego systemu pieczy zastępczej.

Realizacja zadań związanych ze wsparciem i rozwojem pieczy zastępczej jest oparta w szczególności na:

- Ustawie z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2024, poz. 177 ze zm.),
- Ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2024, poz. 1283 ze zm.),
- Ustawie z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U.2024, poz. 1576 ze zm.),
- Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U.2011, nr 292, poz. 1720),
- Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz.U.2023, poz. 2452),

- Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych (Dz.U.2023, poz. 2354).

II. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Łosicki zajmuje obszar 771,8 km² i według danych statystycznych na dzień 31.12.2023 r. liczba ludności powiatu wynosiła 28.765 osób (K - 14.368 oraz M - 14.397), natomiast gęstość zaludnienia – 37 osób na 1m².

Ludność powiatu zajmuje 6 gmin, w tym 1 miejsko-wiejska (Łosice), natomiast pozostałe gminy, są to gminy wiejskie, należą do nich: Stara Kornica, Platerów, Sarnaki, Huszlew i Olszanka.

Mapa 1. Mapa powiatu łosickiego.

Źródło: strona internetowa mapy Powiatu Łosickiego - Powiat Łosicki - Portal gov.pl, 20.12.2024 r.

III. CHARAKTERYSTYKA ORAZ ANALIZA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ŁOSICKIM

Polityka społeczna zorganizowana w odpowiedni sposób zwiększa motywację do posiadania dzieci, jak i szanse rodzin i dzieci na prawidłowy rozwój oraz niwelowanie nierówności społecznych. Zajmuje się dziećmi, jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego. Aby rozwój dziecka mógł przebiegać prawidłowo, zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym, musi ono znaleźć się w środowisku zapewniającym mu opiekę nie tylko pod względem zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych, ale również umożliwiającym mu nawiązanie bliskiej więzi emocjonalnej. System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizuje powiat m.in. poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej na terenie powiatu łosickiego jak i innych powiatów.

Starosta Powiatu Łosickiego Zarządzeniem Nr 1/2012 z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wyznaczenia organizatora pieczy zastępczej, na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Łosickim wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach. **Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in.:**

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

- organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in.:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;

- przygotowanie planu pomocy dziecku (we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny);
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłoszenie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposobionych;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie, więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej jest zatrudniany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

IV. DIAGNOZA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ŁOSICKIM

1. ZAGROŻENIA DLA DZIECKA I RODZINY

Do głównych zadań rodziny należy wypełnianie funkcji opiekuńczej oraz wychowawczej, a także dążenie do zapewnienia dzieciom jak najlepszych warunków rozwoju i edukacji. Przyczyną zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny są m.in. takie zjawiska jak: ubożenie społeczeństwa, bezrobocie, niewydolność wychowawcza, rozłuka spowodowana długotrwałym wyjazdem za granicę. Konsekwencją tych zjawisk jest brak poczucia socjalnego oraz stabilizacji zawodowej i życiowej, co pociąga za sobą szereg kolejnych problemów jak: frustracja, osamotnienie, wzrost zachowań społecznie niepożądanych - przemoc domową, alkoholizm, zażywanie środków psychoaktywnych, przestępczość, samobójstwa.

Ogromne znaczenie mają działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i wychowywaniu dzieci, przeciwdziałając powstawaniu problemów bądź pozwalając je rozwiązać we wczesnym okresie ich pojawienia się. Podstawowym narzędziem działania realizowanym przez gminę, w tym zakresie jest praca z rodziną

oraz pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Udzielana pomoc rodzinie ma na celu osiągnięcie zdolności prawidłowego funkcjonowania tak, by bezpieczeństwo dzieci nie było zagrożone.

Z danych otrzymanych z 6 ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łosickiego wynika, że wszystkie ośrodki, jako jednostki organizacyjne wsparcia rodzin, prowadzą pracę z rodziną, która obejmuje m.in.: pracę socjalną, pomoc finansową, pomoc w postaci poradnictwa specjalistycznego oraz pomoc asystenta rodziny. Poza asystentami rodziny, także pracownicy socjalni prowadzą stały monitoring sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem bądź przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 1. Stan zatrudnienia asystentów rodziny w poszczególnych gminach powiatu łosickiego.

Nazwa Gminy	Stan zatrudnienia asystenta rodziny w poszczególnych gminach powiatu w latach 2023-2024 (liczba etatów)			
	2020	2021	2022	2023
Miasto i Gmina Łosice	1	1	1	1
Gmina Stara Kornica	1	1	1	1
Gmina Platerów	1	0	0	0
Gmina Sarnaki	1	1	1	1
Gmina Huszlew	1/2	1/2	1/2	1/2
Gmina Olszanka	1	1	1	1

Źródło: MGOPS Łosice, GOPS Stara Kornica, GOPS Platerów, GOPS Sarnaki, GOPS Olszanka, GOPS Huszlew.

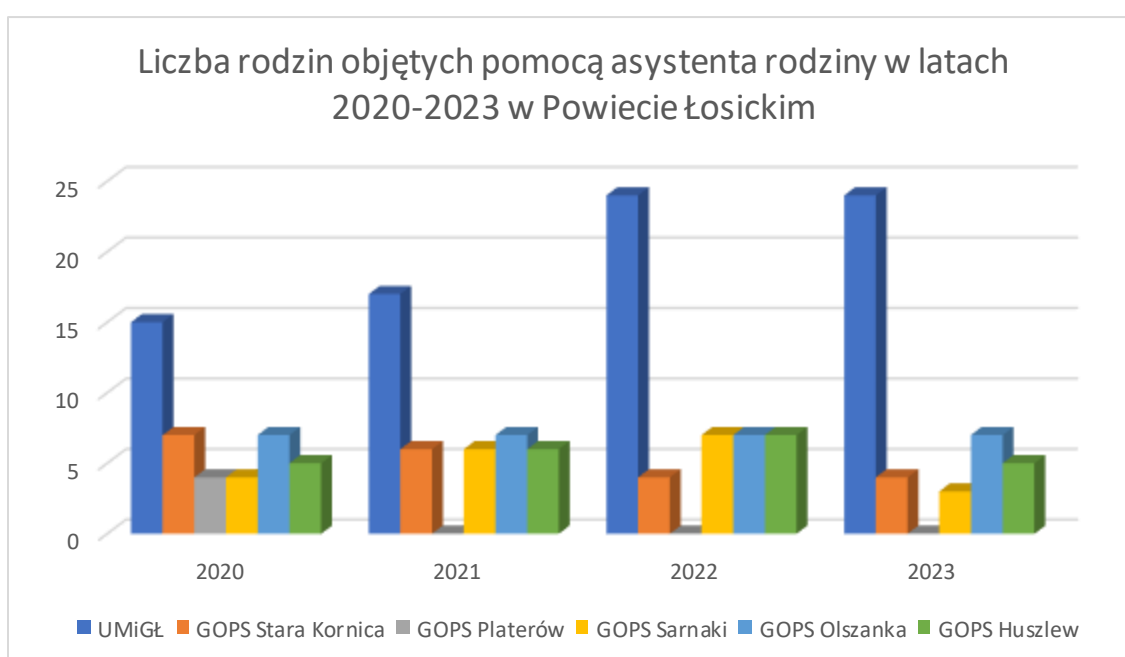
Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w jej miejscu zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Wykonując swoje czynności w ramach swoich obowiązków, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

Asystent rodziny to osoba, która wspiera rodziny w trudnych sytuacjach życiowych, pomagając im przezwyciężyć trudności i dążyć do samodzielności. Praca ta ma na celu poprawę funkcjonowania rodziny, ochronę dzieci przed skutkami kryzysów oraz zapobieganie sytuacjom, które mogłyby prowadzić do konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Asystent rodziny także edukuje i doradza, udziela wskazówek dotyczących wychowania dzieci, prowadzenia gospodarstwa domowego. Prowadzi także mediacje i współpracuje ze szkołą, sądami, kuratorami. Zachęca rodziny do podejmowania działań zmierzających do poprawy ich sytuacji, a także regularnie monitoruje realizację wspólnie ustalonych celów. Najważniejszą korzyścią pracy

asystenta rodziny jest możliwość realnego wpływu na poprawę jakości życia rodzin i dzieci oraz praca na rzecz dobra dzieci, poprzez wsparcie tworzenia bezpiecznego środowiska domowego.

Poniższy wykres przedstawia dane na temat rodzin występujących w poszczególnych gminach powiatu łosickiego, które były objęte pomocą asystenta rodziny w latach 2020-2023.

Wykres 1. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w poszczególnych gminach powiatu łosickiego w latach 2020-2023.

Źródło: MGOPS Łosice, GOPS Stara Kornica, GOPS Platerów, GOPS Sarnaki, GOPS Olszanka, GOPS Huszlew.

Z powyższego wykresu wynika, że poza gminą Platerów, która od roku 2022 nie zatrudnia asystenta rodziny, wszystkie gminy powiatu w strukturze ośrodka pomocy społecznej mają zatrudnionego asystenta rodziny na cały etat bądź część etatu. Obserwując sytuację rodzin w poszczególnych gminach oraz problemy które im towarzyszą, można stwierdzić, że zachodzi potrzeba zatrudnienia asystenta rodziny w każdym ośrodku pomocy społecznej w gminach powiatu. Zatrudnienie asystenta rodziny ma wiele korzyści, zwłaszcza w kontekście profilaktyki i wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. Asystent rodziny jest w stanie dostrzec problem na wczesnym etapie. Dzięki regularnym kontaktom z rodziną, asystent pracuje nad

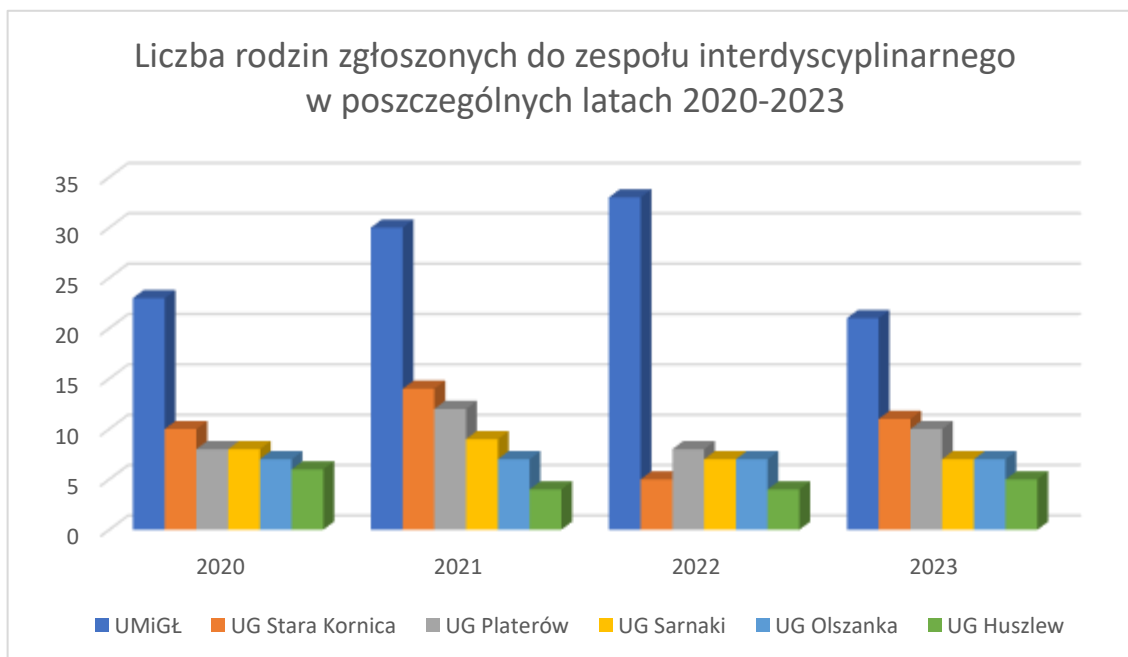
trudnościami, nim przerodzą się w poważne kryzysy. Dzięki odpowiedniemu wsparciu i edukacji rodziny, rodzina zyskuje narzędzia, aby samodzielnie radzić sobie z problemami. Dzięki temu pomoc asystenta jest skuteczna i trafiona, a przy tym zmniejsza się liczba interwencji w rodzinie, wymagających odebrania dzieci i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Najwięcej rodzin objętych pomocą asystenta rodziny występuje w gminie miejsko-wiejskiej Łosice, gdzie w ostatnich latach obserwujemy wzrost rodzin objętych tą formą pomocy. W gminie Sarnaki widzimy wzrost w latach 2021-2022 natomiast w roku 2023 widzimy spadek rodzin objętych tą formą pomocy. Podobne zjawisko występuje w gminie Huszlew. W gminie Stara Kornica w latach 2020-2021 było większe zapotrzebowanie w rodzinach na opiekę asystenta rodziny, następnie w roku 2022 zmniejszyła się liczba rodzin objętych tą formą pomocy i utrzymuje się na podobnym poziomie do chwili obecnej. Natomiast w gminie Olszanka od roku 2020 do 2023 liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny pozostaje na tym samym poziomie. W gminie Platerów od roku 2022 nie zatrudnia się asystenta rodziny, pracę z rodziną podejmują pracownicy socjalni.

Kolejną formą pomocy rodzinie jest Zespół Interdyscyplinarny działający przy każdym ośrodku pomocy społecznej w gminach powiatu, który, z chwilą pojawienia się problemów w rodzinie, analizuje sytuację rodzinną, identyfikuje przyczynę kryzysu oraz wskazuje zagrożenia, które mogą prowadzić do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Zespół Interdyscyplinarny, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, odgrywa kluczową rolę w pracy z rodziną, aby zapobiec odebraniu dzieci do pieczy zastępczej. Jego działania koncentrują się na wczesnej interwencji, kompleksowym wsparciu rodziny oraz poprawie sytuacji dziecka w środowisku domowym. Diagnoza problemów obejmuje aspekty: wychowawcze, finansowe, emocjonalne i zdrowotne rodziny. Wspólnie z rodziną zespół opracowuje plan działania, mający na celu poprawę sytuacji m.in. poprzez rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców, poprawę relacji w rodzinie czy rozwiązanie problemów socjalnych. Plan uwzględnia współpracę z asystentem rodziny, który odgrywa kluczową rolę w bezpośrednim wsparciu rodziny.

Kolejny wykres prezentuje liczbę rodzin zgłoszonych do Zespołu Interdyscyplinarnego w gminach powiatu, w latach 2020-2023.

Wykres 2. Liczba rodzin zgłoszonych do Zespołu Interdyscyplinarnego w poszczególnych latach w gminach powiatu łosickiego.

Źródło: MGOPS Łosice, GOPS Stara Kornica, GOPS Platerów, GOPS Sarnaki, GOPS Olszanka, GOPS Huszlew.

Z powyższego wykresu wynika, że najwięcej rodzin zgłoszonych do Zespołu Interdyscyplinarnego odnotowano na przestrzeni lat 2020-2023 w gminie miejsko-wiejskiej Łosice (tj. w roku 2020 - 15 rodzin, w roku 2023 - 24 rodziny). W gminie Sarnaki widzimy wzrost w roku 2021, natomiast od roku 2022 utrzymuje się podobny poziom (tj. 7 rodzin). Podobne zjawisko występuje w gminie Platerów, w której w roku 2023 zgłoszono do Zespołu Interdyscyplinarnego 10 rodzin. W gminie Stara Kornica najwięcej osób zgłoszono do zespołu w roku 2021 (tj. 14 rodzin), w roku 2022 - 5 rodzin, po czym zaobserwowano ponowny wzrost w roku 2023, w którym zgłoszono 11 rodzin. Natomiast w gminie Olszanka od roku 2020 do 2023 liczba rodzin zgłoszonych do zespołu interdyscyplinarnego utrzymuje się na tym samym poziomie tj. - 7 rodzin. Podobne zjawisko występuje w gminie Huszlew, w której do Zespołu Interdyscyplinarnego od roku 2021 zgłaszana jest podobna liczba, 4 - 5 rodzin.

W poniższej tabeli zostały przedstawione dane pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Łosicach dotyczące liczby przeprowadzonych interwencji w poszczególnych gminach, które zakończyły się założeniem Niebieskiej Karty.

Tabela 2. Liczba przeprowadzonych interwencji przez Powiatową Komendę Policji w Łosicach zakończonych założeniem Niebieskiej Karty na terenie powiatu łosickiego w latach 2020-2023.

Nazwa Gminy	2020	2021	2022	2023
Miasto i Gmina Łosice	5	5	10	6
Gmina Stara Kornica	6	4	3	8
Gmina Platerów	7	11	8	8
Gmina Sarnaki	3	1	3	3
Gmina Huszlew	6	3	5	6
Gmina Olszanka	3	3	3	3

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Łosicach.

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, że najwięcej interwencji w omawianych latach zakończonych założeniem Niebieskiej Karty zostało przeprowadzonych na terenie gminy Platerów, zwłaszcza w roku 2021, gdzie było ich aż 11. Kolejną gminą w której przeprowadzano interwencje skutkujące założeniem Niebieskiej Karty była gmina Stara Kornica, gdzie najwięcej Niebieskich Kart założono w roku 2023. Liczba założonych Niebieskich Kart po interwencji Policji w miejsko-wiejskiej gminie Łosice oraz w gminie Huszlew pozostaje na podobnym poziomie (5-6 NK), poza rokiem 2022, gdzie w gminie miejsko-wiejskiej Łosice przeprowadzono interwencje skutkujące założeniem 10 Niebieskich Kart. Najmniej interwencji zakończonych złożeniem Niebieskiej Karty w omawianym okresie odnotowano w gminie Sarnaki oraz gminie Olszanka.

Na terenie powiatu łosickiego poza wymienionymi wyżej organizacjami pomocowymi wobec rodzin, także działania prowadzą kuratorzy sądowi, przydzieleni rodzinie postanowieniem sądu.

Tabela 3. Liczba rodzin objętych nadzorem opiekuńczym przez kuratorów sądowych w powiecie łosickim - stan na dzień 25.10.2024 r.

TEREN	Nadzór opiekuńczy (Opm) - ilość osób objętych nadzorem kuratora (dorośli i małoletni)	Nadzór nad nieletnimi (Nw)	Nadzory nad osobami zobowiązanymi do leczenia odwykowego (Alk)
Miasto Łosice	15 rodzin objętych nadzorem (25 rodziców, 28 małoletnich)	5	5
Gmina Łosice	9 rodzin objętych nadzorem (15 rodziców, 19 małoletnich)	1	5
Gmina Huszlew	7 rodzin objętych nadzorem (11 rodziców, 12 małoletnich)	3	6
Gmina Olszanka	6 rodzin objętych nadzorem (8 rodziców, 13 małoletnich)	1	2
Gmina Platerów	5 rodzin objętych nadzorem (8 rodziców, 11 małoletnich)	2	2

Gmina Sarnaki	6 rodzin objętych nadzorem (7 rodziców, 10 małoletnich)	2	6
Gmina Stara Kornica	8 rodzin objętych nadzorem (13 rodziców, 11 małoletnich)	0	9

Źródło: Sąd Rejonowy w Siedlcach, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Z powyższych danych wynika, że najwięcej nadzorów opiekuńczych, wobec rodzin objętych nadzorem odnotowano w mieście Łosice - 15 rodzin objętych nadzorem (25 rodziców i 28 małoletnich), natomiast w gminie Łosice - 9 rodzin objętych nadzorem (15 rodziców, 19 małoletnich). W gminie Stara Kornica nadzorem objęto 8 rodzin (13 rodziców, 11 małoletnich), a w gminie Huszlew 7 rodzin (11 rodziców, 12 małoletnich). W gminie Olszanka oraz Sarnaki liczba rodzin objętych nadzorem jest taka sama – 6 rodzin. Natomiast w gminie Platerów nadzorem objęto 5 rodzin (8 rodziców, 11 małoletnich).

Objęcie rodziny nadzorem opiekuńczym kuratora ma na celu ochronę dobra dziecka w rodzinie. Potwierdzenie, że dziecko przebywa w środowisku zapewniającym mu odpowiednie warunki rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego. Objęcie rodziny nadzorem kuratora, to także zapewnienie nadzoru nad realizacją obowiązków rodzicielskich.

2. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Oprócz działań o charakterze profilaktycznym, mających na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków życia w jego środowisku rodzinnym, w obszarze wsparcia rodziny prowadzone są działania na rzecz doskonalenia i rozwoju różnych form pieczy zastępczej nad dzieckiem. Piecza zastępcza powinna mieć charakter jedynie okresowy i wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, zmierzać do integracji dziecka z jego rodziną biologiczną. Jednak zdarzają się sytuacje, w których dobro dziecka wymaga utrzymywania tej formy opieki, aż do pełnoletności.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje dwie formy rodzinnej pieczy zastępczej:

1. rodziny zastępcze:

- a) spokrewnione
- b) niezawodowe

c) zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,

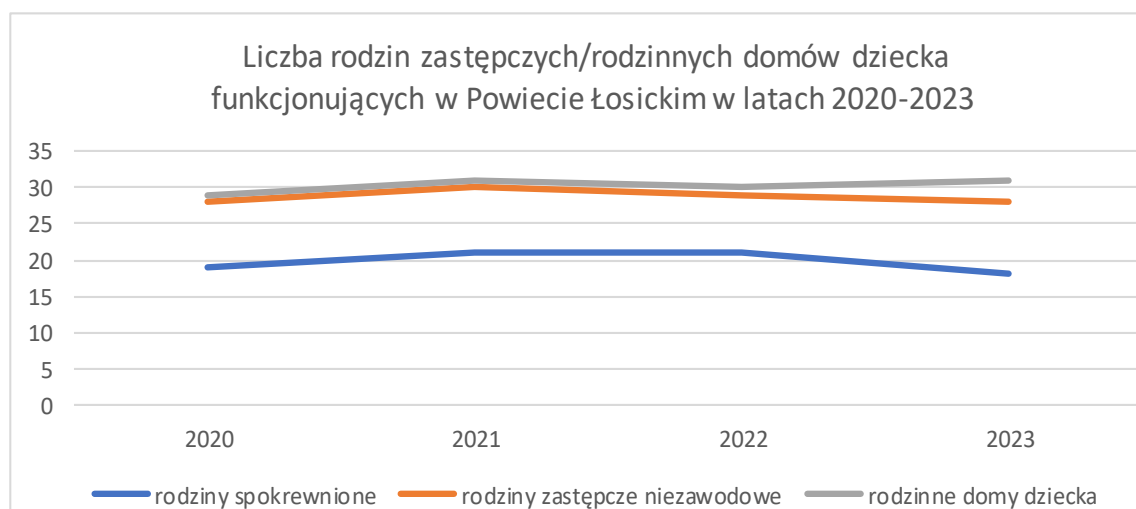
2. rodzinne domy dziecka.

Rodzinne formy pieczy zastępczej zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, traktują je w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, zapewniają kształcenie, rozwój uzdolnień i zainteresowań, dostęp do świadczeń zdrowotnych, zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne, a także zapewniają ochronę przed arbitralną i bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka oraz umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba, że z uwagi na dobro dziecka sąd postanowi inaczej.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia przez nie pełnoletności. Osoba dorosła może w warunkach określonych w ustawie przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej – nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia. Dziecko umieszcza się w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny biologicznej, a zatem do czasu przezwyciężenia trudności, które stanowiły przyczynę umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Jeżeli powrót dziecka do rodziny naturalnej nie jest możliwy, po 18 miesiącach od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej kieruje wniosek do sądu rodzinnego w celu uregulowania sytuacji prawnej dziecka.

W powiecie łosickim według stanu na dzień 31.12.2024 r. funkcjonowało 26 rodzin zastępczych i 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywało łącznie 47 dzieci. Dane przedstawione na wykresie 3 wskazują, że liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w latach 2020-2023, jest na podobnym poziomie. Powiat, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest zobowiązany do organizowania i finansowania systemu pieczy zastępczej na swoim terenie. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze stanowią istotną część budżetu powiatu, ponieważ zadanie to jest jednym z kluczowych w zakresie pomocy społecznej i ochrony dzieci.

Wykres 3. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie łosickim w latach 2020-2023.

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Kolejna tabela przedstawia wysokość środków finansowych ponoszonych przez powiat na funkcjonowanie rodzin zastępczych na terenie powiatu łosickiego w latach 2020-2023.

Tabela 4. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu łosickiego w latach 2020 – 2023.

	2020	2021	2022	2023
Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu łosickiego	504.274,63	555.494,25	564.245,30	642.951,17

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Dane ukazane w powyższej tabeli wskazują, że na przestrzeni lat 2020 – 2023 znacznie wzrosła wysokość środków finansowych przeznaczonych na rodziny zastępcze. Spowodowane jest to tym, że pomimo tego, że liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu łosickiego nie wzrosła, wzrosły natomiast koszty utrzymania dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z *Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach (M.P. z dn. 2024 poz. 230)*, od 1 czerwca 2024 r. obowiązują wyższe stawki świadczeń:

- **rodzina zastępcza spokrewniona** otrzymuje kwotę 1002 zł miesięcznie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka (w roku 2023 była to kwota 899 zł miesięcznie);

- **rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa oraz rodzinny dom dziecka**, otrzymuje kwotę 1517 zł miesięcznie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka (w roku 2023 była to kwota 1361 zł miesięcznie);

Dodatkowo rodziny zastępcze otrzymują dodatek w wysokości 306 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka, legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności (w roku 2023 była to kwota 274 zł).

Wzrost tych świadczeń ma na celu lepsze wsparcie rodzin zastępczych w pokrywaniu kosztów związanych z opieką nad dziećmi. Mimo zmniejszenia liczby rodzin w powiecie łosickim, podwyższenie stawek świadczeń skutkuje zwiększeniem ogólnych wydatków na ten cel.

Na podstawie wykresów przedstawionych poniżej widzimy, jak w latach 2020-2023 sukcesywnie zwiększała się liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu łosickiego, natomiast w roku 2024 obserwujemy znaczny spadek tych rodzin, co wiąże się z brakiem zainteresowania bycia rodziną zastępczą mieszkańców powiatu.

Tabela 5. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie łosickim w latach 2021-2024.

L.p.	Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej			
		2021	2022	2023	2024
1.	Rodziny spokrewnione	32	27	22	28
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	10	9	7	10
3.	Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka	8	7	23	9
Razem:		50	43	52	47

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, że najwięcej wychowanków przebywa w pieczy zastępczej u rodzin spokrewnionych i nie zmienia się to na przestrzeni prezentowanych lat. Jest to największa grupa rodzin zastępczych występujących

w powiecie. Osoby te pozostają w bliskiej relacji rodzinnej i są to głównie dziadkowie bądź wujostwo.

Kolejną grupę stanowią rodziny niezawodowe, są to rodziny zastępcze, które nie mają specjalistycznego przygotowania zawodowego, mogą opiekować się dziećmi z różnych środowisk, niezwiązanymi rodzinnie.

Najmniejszą grupę stanowią rodzinne domy dziecka. Na terenie powiatu funkcjonuje jeden rodzinny dom dziecka, który zapewnia opiekę dla większej liczby dzieci niż typowe rodziny zastępcze. Przebywają w nim zarówno dzieci jak i młodzi dorośli, którzy kontynuują naukę lub przygotowują się do samodzielnego życia.

Na terenie powiatu łosickiego w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa 11 wychowanków pochodzących spoza powiatu. Zgodnie z art. 112⁷ § 4 ustawy z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, sąd umieszcza dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca zamieszkania dziecka. W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca zamieszkania dziecka lub gdyby takie umieszczenie było sprzeczne z dobrem dziecka, sąd umieszcza dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu.

Tabela 6. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu łosickiego oraz liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywały dzieci w latach 2021-2024.

L.p.	Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej			
		2021	2022	2023	2024
1.	Rodziny spokrewnione	4	5	3	4
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	6	2	2	6
3.	Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka	1	1	1	1
Razem:		11	8	6	11
L.p.	Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na terenie Powiatu Łosickiego, w których przebywały dzieci pochodzące z innych powiatów w latach 2021-2024			
		2021	2022	2023	2024
1.	Rodziny spokrewnione	3	3	2	3
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	5	2	2	4
3.	Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka	1	1	1	1
Razem:		9	6	5	8

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Obowiązek partycypacji powiatów w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej wynika z przepisów prawa i ma na celu sprawiedliwy podział finansowania systemu pieczy zastępczej między powiaty. Regulują to przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powiat na terenie którego przebywa dziecko w pieczy zastępczej, zobowiązany jest do ponoszenia kosztów jego utrzymania, nawet jeśli dziecko pochodzi z innego powiatu. Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej ponosi część kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej w powiecie, na terenie którego dziecko przebywa. Koszty utrzymania dziecka są określone na podstawie rzeczywistych wydatków związanych z jego pobytem w pieczy zastępczej np. w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Koszty są zwracane na podstawie porozumień zawartych między powiatami lub w drodze decyzji administracyjnych. Kolejna tabela przedstawia wysokość środków finansowych otrzymanych z innych powiatów, w ramach opisanych powyżej zasad.

Tabela 7. Środki finansowe otrzymane z innych powiatów, z tytułu pobytu dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka na terenie powiatu łosickiego w latach 2020-2023.

Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	2020	2021	2022	2023
Rodziny zastępcze spokrewnione	31.114,33	36.268,00	29.840,81	59.422,33
Rodziny zastępcze niezawodowe	38.872,00	55.842,13	56.450,35	36.449,61
Rodziny zastępcze zawodowe	0,00	0,00	0,00	0,00
Rodzinne domy dziecka	0,00	21.068,77	36.879,58	40.299,17
Razem:	69.986,33	113.178,90	123.170,74	136.171,11

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Kolejna tabela przedstawia dane liczbowe dzieci z terenu powiatu łosickiego, przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów na przestrzeni lat 2020-2023.

Kluczową rolę w monitorowaniu, doradzaniu i wspieraniu rodzin zastępczych pełni koordynator rodzin zastępczych. Pełnienie obowiązków koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej ma na celu zapewnienie skutecznego wsparcia dla rodzin zastępczych oraz poprawę jakości opieki nad dziećmi w pieczy zastępczej. Najczęstszą formą pracy koordynatora była praca i wizyta w środowisku zamieszkania rodzin zastępczych, na drugim miejscu współpraca ze środowiskiem lokalnym, czyli kontakt z instytucjami, or-

ganizacjami i urzędem. Ważną czynnością było też przygotowywanie planów pomocy dziecku oraz aktualizacja planów działań. Częstotliwość tych działań przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 8. Realizacja zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2023.

L.p.	Rodzaj zadania	2020		2021		2022		2023	
		Ilość kontaktów							
		zdalne	osobiste	zdalne	osobiste	zdalne	osobiste	zdalne	osobiste
1.	Praca i wizyta w środowisku zamieszkania rodzin zastępczych	263	33	231	134	207	122	250	239
2.	Przygotowanie planów pomocy dziecku oraz aktualizacja planów działań	0	15	0	32	0	25	0	50
3.	Opracowanie indywidualnych programów usamodzielniania oraz oceny programów	0	1	0	3	0	4	0	2
4.	Współpraca ze środowiskiem lokalnym (kontakt z instytucjami, organizacjami i urzędem)	19	6	53	9	78	25	135	23
Razem:		282	55	284	178	285	176	385	314

Od dnia 01.04.2021 r. został zatrudniony drugi koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

W kolejnej tabeli zostały przedstawione dane dotyczące liczby dzieci z terenu powiatu łosickiego przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. To, że dzieci trafiają do pieczy zastępczej poza powiat, wynika z braku odpowiednich rodzin zastępczych oraz placówek instytucjonalnej pieczy na terenie powiatu łosickiego. Najczęstszą tego przyczyną jest brak zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny zastępczej oraz niewystarczające zasoby finansowe powiatu na utworzenie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dodatkowo, niektóre dzieci mogą także wymagać opieki specjalistycznej, która jest dostępna tylko poza powiatem.

Tabela 9. Dzieci z terenu powiatu łosickiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w poszczególnych latach.

L.p.	Powiat/Miasto	2020	2021	2022	2023	2024
		Liczba dzieci				
1.	Powiat Siedlecki	4	5	5	5	3
2.	Miasto Siedlce	1	1	1	1	1

3.	Powiat Poznański	1	1	1	1	1
4.	Powiat Sokołowski	1	1	1	1	1
5.	Miasto Biała Podlaska	1	1	1	1	3
6.	Powiat Szczecinecki	2	2	2	2	2
7.	Miasto Stołeczne Warszawa	1	0	1	1	1
8.	Powiat Grodziski	2	1	1	0	0
Razem:		13	12	13	12	12

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Analizując powyższe dane widzimy, że liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poza powiatem od roku 2020 niemalże nie uległa zmianie.

Kolejna tabela przedstawia dane o rodzinach zastępczych z podziałem na rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej w omawianym okresie sprawozdawczym.

Tabela 10. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci pochodzące z terenu powiatu łosickiego w latach 2021-2024.

L.p.	Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na terenie innych powiatów w których przebywają dzieci pochodzące z powiatu łosickiego			
		2021	2022	2023	2024
1.	Rodziny spokrewnione	4	4	3	3
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	4	5	5	5
3.	Rodziny zastępcze zawodowe	1	1	1	1
4.	Rodzinne domy dziecka	0	0	0	1
Razem:		9	10	9	10

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Z powyższych danych wynika, że w okresie od 2020 do 2023 roku, liczba dzieci z powiatu łosickiego przebywających poza powiatem wynosiła około 12 osób, które zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Najwięcej dzieci umieszczono u rodzin spokrewnionych, następnie u rodzin zastępczych niezawodowych, a w latach 2020-2023, także w jednej rodzinie zastępczej zawodowej.

Kolejna tabela przedstawia koszty utrzymania rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci pochodzące z terenu powiatu łosickiego w latach 2020-2023 z podziałem na rodzaj świadczeń. Wydatki te są regulowane ustawowo i wynikają z konieczności zapewnienia dzieciom opieki zgodnej z przepisami. Koszty umieszczenia dzieci poza powiatem są zazwyczaj wyższe niż lokalna organizacja pieczy.

Tabela 11. Koszty utrzymania rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci pochodzące z terenu powiatu łosickiego w latach 2020-2023 z podziałem na rodzaj świadczeń.

Rodzaj świadczenia	2020	2021	2022	2023
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	137.148,00	143.350,35	145.418,40	171.298,34
Dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymując się orzeczeniem o niepełnosprawności	2.532,00	2.644,00	2.808,00	2.565,00
Środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego zawodowej rodziny zastępczej	0,00	2.266,83	341,23	5.138,45
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	0,00	0,00	0,00	800,00
Wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej	0,00	13.481,71	14.725,39	21.580,48
Koszty objęcia rodzin zastępczych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	0,00	0,00	0,00	23.877,54
Razem:	139.680,00	161.742,89	163.293,02	225.259,81

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

W przypadku niemożliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez ich rodziców biologicznych oraz braku miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej powiat organizuje opiekę i wychowanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na terenie powiatu łosickiego nie występuje instytucjonalna piecza zastępcza, dlatego też dzieci umieszczane są poza terenem powiatu w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela 12. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków pochodzących z terenu powiatu łosickiego przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Powiat/Miasto	2021	2022	2023	2024
	Liczba dzieci			
Miasto Siedlce	4	4	3	2
Powiat Siedlecki	-	-	-	-
Powiat Janowski	2	-	-	-
Powiat Łukowski	-	1	-	-
Powiat Krasnystaw	-	-	-	1
RAZEM:	6	5	3	3

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Dane ukazane w tabeli 10. wynikają z tego, że wychowankowie którzy ukończyli 18 lat, bądź 25 lat na przełomie lat 2020 - 2023 opuścili instytucjonalną pieczę zastępczą i rozpoczęli proces usamodzielnienia. W większości przypadków rozpoczęli samodzielne

życie i osiedlili się na terenie miasta Siedlce, Warszawy bądź wrócili do rodzinnych miejscowości na terenie powiatu łosickiego. W 2021 r. jedna z wychowanek w miesiącu wrzesień 2021 r. złożyła w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki. Druga wychowanka po opuszczeniu SOS Wioski Dziecięcej w Siedlcach nie kontynuuje nauki, więc złożyła wniosek o przyznanie pomocy na usamodzielnienie. Obie kobiety pochodzą z terenu powiatu łosickiego, który jest powiatem właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. W roku 2022 została udzielona pomoc na kontynuowanie nauki wychowance, która opuściła Młodzieżową Wspólnotę Mieszkaniową w Siedlcach i do czerwca 2024 r. pobierała to świadczenie. W roku 2024 w miesiącu lutym przyznano pomoc dla wychowanki na usamodzielnienie, która przebywała w placówce opiekuńczo-wychowawczej - Rodzina SOS 10 w Siedlcach.

Tabela 13. Roczne koszty utrzymania dzieci i pełnoletnich wychowanków pochodzących z terenu powiatu łosickiego przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w latach 2020-2023.

	2020	2021	2022	2023
Roczne koszty utrzymania dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	486.123,67	389.973,52	303.090,07	285.881,94

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

W myśl art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 177 z późn. zm.) w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka – gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do okresów pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej wlicza się również okres przebywania tego dziecka, po osiągnięciu pełnoletności, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Oznacza to, iż gmina współfinansuje pobyt w pieczy również osób dorosłych, dopóki pobierają naukę, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

Tabela 14. Wysokość dochodów z gmin za pobyt dzieci, młodzieży i pełnoletnich wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2023 z podziałem na poszczególne gminy.

Gmina	2020		2021		2022		2023	
	Liczba osób	kwota	Liczba osób	kwota	Liczba osób	kwota	Liczba osób	kwota
Olszanka	2	41.400,00	2	43.000,00	2	47.200,00	2	31.000,00
Platerów	3	70.265,08	3	60.391,60	2	43.348,50	0	0,00
Huszęw	1	5.579,39	1	3.341,27	0	0,00	0	0,00
Łosice	0	0,00	0	0,00	1	13.796,54	2	24.178,29
Razem:	6	117.244,47	6	106.732,87	5	104.345,04	4	55.178,29

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli widzimy, że największe koszty w latach 2020-2021 ponosiła Gmina Platerów, natomiast w latach 2022-2023 największe koszty za pobyt dzieci i młodzieży oraz pełnoletnich wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej ponoszą Gmina Olszanka i Gmina Łosice.

Wydatki na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej każdego typu ustala starosta. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowią kwotę rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki lub ośrodka wynikającą z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc w placówce lub ośrodku, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego. Powiat Łosicki za dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2024 ponosił wydatki od 5.100,00 zł do 6.615,44 zł za dziecko miesięcznie.

Tabela 15. Wysokość dochodów z gmin za pobyt dzieci i pełnoletnich wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2023 z podziałem na procent zwrotu.

Gmina	2020			2021			2022			2023		
	10%	30%	50%	10%	30%	50%	10%	30%	50%	10%	30%	50%
Olszanka	0,00	0,00	41.400,00	0,00	0,00	43.000,00	0,00	0,00	47.200,00	0,00	0,00	31.000,00
Platerów	0,00	0,00	70.265,08	0,00	0,00	60.391,60	0,00	0,00	43.348,50	0,00	0,00	0,00
Huszęw	5.579,39	0,00	0,00	498,82	2.842,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Łosice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13.796,54	3.765,19	0,00	20.413,10
Razem:	5.579,39	0,00	111.665,08	498,82	2.842,45	103.391,60	0,00	0,00	104.345,04	3.765,19	0,00	51.413,10
	117.244,47			106.732,87			104.345,04			55.178,29		

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Obowiązek partycypacji finansowej gmin w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej (10%, 30%, 50%) wynika z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ma na celu sprawiedliwy podział kosztów pomiędzy gminą a powiatem. Zwrot 10% kosztów następuje w sytuacji, gdy dziecko przebywa w pieczy krócej niż 12 miesięcy, ma to odzwierciedlać możliwość szybkiego powrotu dziecka do rodziny biologicznej, co leży w gestii gminy. Kolejne 30% kosztów stosowane jest gdy dziecko przebywa w pieczy zastępczej od 12 do 24 miesięcy. Gmina partycypuje w kosztach w większym stopniu, ponieważ nie udało się w krótkim czasie poprawić sytuacji rodzinnej dziecka. Natomiast 50% kosztów obowiązuje gminę, gdy dziecko przebywa w pieczy zastępczej ponad 24 miesiące. Wskazuje to na długotrwałe zaniedbanie w rodzinie dziecka, czyli brak skutecznego wsparcia dla rodziny biologicznej ze strony gminy, by dziecko mogło powrócić do rodziców biologicznych.

V. Analiza SWOT obszaru wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

Analiza SWOT pozwala na wskazanie najważniejszych dla mieszkańców powiatu łosickiego problemów. Analiza ta jest metodą, która podkreśla zarówno mocne jak i słabe strony funkcjonowania pieczy zastępczej, działalności jednostek pomagających rodzinie, jak również szanse i zagrożenia, które mogą wystąpić w obszarze działania.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- zaplecze w postaci jednostek pomocy społecznej i pieczy zastępczej (PCPR, OPS); - organizowanie szkoleń doskonalących dla rodzin zastępczych i szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze; - funkcjonowanie Rodzinnego Domu Dziecka; - wykwalifikowana i doświadczona kadra realizująca zadania polityki społecznej; - promowanie idei rodzicielstwa zastępczego; - zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; - znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy społecznej; - stała, efektywna współpraca z sądami, policją, OPS i ośrodkami adopcyjnymi; - wsparcie psychologiczne i prawne dla mieszkańców powiatu; - udział w szkoleniach dla pracowników pieczy zastępczej organizowanych przez firmy zewnętrzne.	- zbyt mała liczba funkcjonujących rodzinnych form pieczy zastępczej; - brak rodzin pomocowych; - zbyt mała liczba rodzinnych domów dziecka - brak instytucjonalnej pieczy na terenie powiatu; - brak propozycji pracy dla młodzieży usamodzielniającej się; - brak wolontariuszy do pracy w pieczy rodzinnej; - zbyt mała liczba specjalistów psychiatrii dzieci i młodzieży w publicznych placówkach zdrowia; - długotrwałe uzależnienie rodzin od świadczeń pomocy społecznej; - występowanie patologii społecznej (alkoholizmu, przestępczości, syndromu wyuczonej bezradności, bierności); - brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; - brak mieszkań treningowych i wspomaganych dla wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych;
SZANSE	ZAGROŻENIA
- działania promujące rodzinną pieczę zastępczą, pozyskiwanie kandydatów na rodzinę zastępczą; - pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego; - dodatek wychowawczy dla dzieci w pieczy zastępczej - 800+; - udział w programach i projektach organizowanych przez MPiPS; - dostęp do środków unijnych i innych programów zewnętrznych wspierających	- małe zainteresowanie kandydatów do tworzenia rodziny zastępczej, zwłaszcza rodziny zastępczej zawodowej; - wypalenie zawodowe rodzin zastępczych; - powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do patologicznego środowiska rodzinnego, brak odpowiednich wzorców wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska; - ograniczone środki finansowe na realizację zadań w obszarach pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia;

pieczę zastępczą; - udzielenie wsparcia i pomocy samodzielnym wychowankom pieczy zastępczej, włączanie ich do udziału w programach unijnych doskonalących umiejętności zawodowe i społeczne; - praca z rodziną biologiczną podejmowana we współpracy z instytucjami i urzędami działającymi na rzecz dziecka i rodziny; - współpraca z ośrodkiem adopcyjnym.	- problemy wychowawcze w pieczy zastępczej; - brak współpracy ze strony rodziców biologicznych w celu powrotu dziecka do rodziny.
---	--

VI.CELE PROGRAMU i SPOSÓB ICH REALIZACJI

1. CEL GŁÓWNY:

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Łosickim na lata 2025-2027 jest:

- wzmacnianie i rozwój istniejącego systemu pieczy zastępczej w Powiecie Łosickim,
- ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Łosickim.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

- I. Wspieranie rozwoju rodzicielstwa zastępczego oraz podnoszenie standardów świadczonych usług w zakresie opieki i wychowania form pieczy zastępczej.
- II. Organizowanie pomocy oraz wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
- III. Tworzenie systemu wsparcia rodzin zastępczych.

Rolą systemu pieczy zastępczej (zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej) jest zapewnienie dziecku bezpiecznego środowiska wychowawczego respektującego jego prawa powrotu do rodziny, utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień oraz pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Tabela 16. Harmonogram realizacji działań w zakresie pieczy zastępczej na lata 2025-2027.

Cel szczegółowy	Zadania do realizacji	Działania	Termin realizacji
I. Wspieranie rozwoju rodzicielstwa zastępczego oraz podnoszenie standardów świadczonych usług w zakresie opieki i wychowania form pieczy zastępczej.	1. Upowszechnianie roli oraz znaczenia rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej. 2. Tworzenie rodzin zastępczych zawodowych oraz innych rodzinnych form pieczy zastępczej. 3. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.	1. Prowadzenie kampanii promocyjnych o rodzicielstwie zastępczym (strona internetowa PCPR i Starostwa, w mediach społecznościowych oraz siedzibie PCPR i Starostwa). 2. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (współpraca w szczególności z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym, Oddział w Siedlcach). 3. Udział w lokalnych imprezach podczas których będzie promowana idea rodzicielska zastępczego, a także: organizacja dnia pieczy zastępczej oraz spotkania świątecznego dla rodzin pieczy zastępczej.	2025-2027
II. Organizowanie pomocy oraz wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.	1. Objęcie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.	1. Realizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia. 2. Przyznawanie pomocy na usamodzielnianie oraz kontynuowanie nauki. 3. Przyznawanie pomocy na zagospodarowanie, w tym w formie rzeczowej. 4. Specjalistyczne poradnictwo dla pełnoletnich wychowanków. 5. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia. 6. Utworzenie mieszkania treningowego i wspomagane.	2025-2027
III. Tworzenie systemu wsparcia rodzin zastępczych.	1. Pomoc i wsparcie osobom, sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. 2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym,	1. Finansowanie świadczeń pieniężnych, w tym fakultatywnych. 2. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez	2025-2027

	ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, ośrodkiem adopcyjnym, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi.	tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa. 3. Zabezpieczanie środków finansowych na rozwój i promocję rodzinnej pieczy zastępczej. 4. Objęcie kompleksowym, specjalistycznym wsparciem funkcjonujących rodzinnych form pieczy zastępczej. 5. Doskonalenie współpracy między instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny.	
--	--	--	--

3. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3-letni program powiatowy dotyczący rozwoju pieczy zastępczej powinien zawierać m.in. limit rodzin zastępczych zawodowych. Umowy na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej zawiera się w ramach limitu tych rodzin założonego na dany rok kalendarzowy (art. 56 w/w ustawy). Z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Ustawodawca dopuszcza też zawarcie umowy w sytuacji gdy rodzina zastępcza niezawodowa spełnia warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i posiada pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wówczas starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, informacji gmin na temat zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych, uwzględniając realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2025 - 2027, jak w tabeli 17.

Tabela 17. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2025 – 2027.

Liczba proponowanych rodzin zastępczych zawodowych	Rok		
	2025	2026	2027
	1 rodzina zawodowa	1 rodzina zawodowa	1 rodzina zawodowa

Z racji wprowadzonych limitów pierwszeństwo w zawarciu umowy mają rodziny zastępcze niezawodowe posiadające co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza. W przypadku braku kandydatów z istniejących rodzin zastępczych niezawodowych, jest możliwość zawarcia umowy z osobami, które są zainteresowane podjęciem się pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Na przestrzeni lat 2020-2023 w powiecie łosickim nie powstała rodzina zastępcza zawodowa z uwagi na brak osób chętnych do pełnienia tej funkcji.

4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Łosickim na lata 2025 – 2027 są:

1. środki własne pochodzące z budżetu powiatu;
2. dotacje (środki przekazane powiatowi z budżetu państwa, samorządu województwa);
3. środki pochodzące ze współfinansowania pieczy zastępczej przez inne jednostki samorządu terytorialnego;
4. organizacji pozarządowych;
5. odpłatności rodziców biologicznych;
6. inne źródła.

5. REALIZATORZY CELÓW PROGRAMU

Starosta Powiatu Łosickiego realizuje Program za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i koordynatora Programu, przy współpracy z:

- rodzinami zastępczymi,
- rodzinami pomocowymi,
- sądem rodzinnym i policją,
- miejskim i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej,
- placówkami opiekuńczo – wychowawczymi,
- placówkami oświatowymi,
- służbami zdrowia,
- poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- MCPS Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Oddział Zamiejskowy w Siedlcach,
- urzędami miast i gmin z powiatu łosickiego,
- organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi,
- podmiotami leczniczymi,
- instytucjami oświatowymi.

Sprawne funkcjonowanie systemu wsparcia na rzecz rodziny jest możliwe, dzięki prężnej współpracy z poszczególnymi instytucjami. Efektem działań podejmowanych przez organizacje jest powrót dzieci do rodzin naturalnych bądź ostatecznie ich przysposobienie.

6. BENEFICJENCI PROGRAMU

- dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
- rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka,
- rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- osoby usamodzielniane,
- rodziny pomocowe.

7. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach. Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Łosickim na lata 2025 - 2027 odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w danym roku.

Program ma charakter otwarty i będzie ulegał ewaluacji zgodnie z pojawiającymi się potrzebami.

ZAŁĄCZNIKI

Spis tabel:

1. Tabela 1. Stan zatrudnienia asystentów rodziny w poszczególnych gminach powiatu łosickiego.....	9
2. Tabela 2. Liczba przeprowadzonych interwencji przez Powiatową Komendę Policji w Łosicach zakończonych założeniem Niebieskiej Karty na terenie powiatu łosickiego w latach 2020-2023	13
3. Tabela 3. Liczba rodzin objętych nadzorem opiekuńczym przez kuratorów sądowych w powiecie łosickim - stan na dzień 25.10.2024 r.	13
4. Tabela 4. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu łosickiego w latach 2020-2023	16
5. Tabela 5. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie łosickim w latach 2021-2024	17
6. Tabela 6. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu łosickiego oraz liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywały dzieci w latach 2021-2024	18
7. Tabela 7. Środki finansowe otrzymane z innych powiatów, z tytułu pobytu dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka na terenie powiatu łosickiego w latach 2020-2023	19
8. Tabela 8. Realizacja zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2023	20
9. Tabela 9. Dzieci z terenu powiatu łosickiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w poszczególnych latach	20
10. Tabela 10. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci pochodzące z terenu powiatu łosickiego w latach 2021-2024	21
11. Tabela 11. Koszty utrzymania rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci pochodzące z terenu powiatu łosickiego w latach 2020-2023 z podziałem na rodzaj świadczeń	22

12. Tabela 12. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków pochodzących z terenu powiatu łosickiego przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów	22
13. Tabela 13. Roczne koszty utrzymania dzieci i pełnoletnich wychowanków pochodzących z terenu powiatu łosickiego przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w latach 2020-2023	23
14. Tabela 14. Wysokość dochodów z gmin za pobyt dzieci, młodzieży i pełnoletnich wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2023 z podziałem na poszczególne gminy	24
15. Tabela 15. Wysokość dochodów z gmin za pobyt dzieci i pełnoletnich wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2023 z podziałem na procent zwrotu	25
16. Tabela 16. Harmonogram realizacji działań w zakresie pieczy zastępczej na lata 2025-2027	28
17. Tabela 17. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2025 – 2027	30

Spis map:

1. Mapa 1. Mapa powiatu łosickiego	5
--	---

Spis wykresów:

1. Wykres 1. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w poszczególnych gminach powiatu w latach 2020-2023	10
2. Wykres 2. Liczba rodzin zgłoszonych do Zespołu Interdyscyplinarnego w poszczególnych latach w gminach Powiatu Łosickiego	12
3. Wykres 3. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie łosickim w latach 2020-2023	16